

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

ДЗВО «Університет
менеджменту освіти»

21 грудня 2021 р.

Протокол № 13

**ПОЛОЖЕННЯ
про підвищення кваліфікації керівних, педагогічних і
науково-педагогічних кадрів освіти
за накопичувальною системою організації освітнього процесу
у ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(нова редакція)**

Київ 2021

1. Загальна частина (положення)

1.1. Положення про підвищення кваліфікації керівних, педагогічних і науково-педагогічних кадрів освіти за накопичувальною системою організації освітнього процесу (далі – Положення) розроблене з метою більш повного задоволення освітніх потреб слухачів, реалізації їх індивідуальної освітньої траєкторії професійно-особистісного розвитку впродовж життя, верифікації (визнання) результатів підвищення кваліфікації за різними видами освіти (формальної, неформальної, інформальної), формами (інституційної, дуальної, на робочому місці).

1.2. Положення розроблено відповідно до Конституції України; Законів України «Про освіту» (від 05.09.2017 р. № 2145-VIII), «Про вищу освіту» (від 01.07.2014 р. № 1556-VII); постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 1133 від 27.12.2019); Положення про дистанційне навчання (наказ Міністерства освіти і науки України 25.04.2013 р. № 466); Положення про організацію освітнього процесу у ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (наказ ДЗВО «Університет менеджменту освіти» від 28.02.2020 р. № 01-01/139) та інших нормативних актів, що регулюють організацію освітнього процесу у системі післядипломної освіти.

1.3. Підвищення кваліфікації за накопичувальною системою у ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (далі – Університет) здійснюється у межах додаткових освітніх послуг (на контрактній основі) та в системі неформальної післядипломної освіти «Український відкритий університет післядипломної освіти» (УВУПО).

1.4. Результати підвищення кваліфікації враховуються:

- при проходженні планової атестації керівників і працівників закладів освіти;
- при інституційному аудиті / інституційній акредитації закладу освіти.

2. Основні підходи до організації підвищення кваліфікації

2.1. Підвищення кваліфікації за накопичувальною системою базується на таких основних підходах:

- *системному підході*, за якого підвищення кваліфікації є цілісною системою взаємопов'язаних і взаємообумовлених між собою елементів – різних форм короткотривалого навчання відповідно до особистісно-професійних потреб фахівців у площині їх функціонально-посадових обов'язків і вимог сьомого–восьмого рівнів Національної рамки кваліфікацій (НРК);

- *особисто-орієнтованому підході*, що передбачає визначення та реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії професійно-особистісного розвитку фахівців упродовж життя з урахуванням вимог ринку освітніх послуг;

- *компетентнісному підході*, який спрямовує підвищення кваліфікації на набуття та вдосконалення професійних компетентностей як результатів

навчання фахівців на основі їх базової освіти, професійного та життєвого досвіду, особистісних інтересів, соціальних запитів і потреб держави щодо ефективного виконання ними професійних обов'язків.

2.2. Підвищення кваліфікації на основі накопичувальної системи здійснюється відповідно до орієнтовного переліку загальних і спеціальних компетентностей.

Загальні компетентності:

- *освітологічна*: здатність інтегрувати знання з сучасної філософії та соціології освіти, культурології, освітньої політики й економіки освіти в цілісну стратегію освітньої діяльності на засадах еколюдиноцентризму, демонструвати відповідні цінності у професійній діяльності;

- *нормативно-правова*: здатність організовувати діяльність фахівців системи освіти та/або власну професійну діяльність на основі нормативно-правових документів, вимог безпеки життєдіяльності, ринку освітніх послуг та академічної свободи тощо.

Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні) компетентності:

- *управлінська*: планувати, організовувати та контролювати професійну / освітню діяльність суб'єктів та / або власну професійну діяльність відповідно до сучасних вимог; володіти управлінськими технологіями супроводу освітнього процесу в умовах реформ і соціальних трансформацій; здатність мотивувати себе та інших суб'єктів освітнього процесу до цілеспрямованого руху до спільної мети.

- *соціально-психологічна*: здатність забезпечувати оптимальні соціально-психологічні умови професійної діяльності в умовах діалогу культур; сприяти взаємодії та згуртованості фахівців системи освіти, конструктивно розв'язувати професійні конфлікти, налагоджувати їх взаємодію з іншими освітніми організаціями, їх керівниками, іншими організаціями, що причетні до освітнього процесу; володіти формами та методами підтримки й розвитку всіх його суб'єктів.

- *науково-методична*: здатність упроваджувати сучасні форми, методи, технології освіти у професійній діяльності; конструктивно оцінювати зміст освіти, якість надання освітніх послуг, проводити експертизу освітнього середовища, надавати консультації педагогічним працівникам всіх рівнів і типів закладів, рецензувати та готувати до видання науково-методичні матеріали з питань професійної діяльності та її вдосконалення.

- *інноваційно-дослідницька*: здатність інноваційно вирішувати наукові / практичні професійні завдання; планувати, організовувати та здійснювати експериментальні дослідження щодо визначення оптимальних умов функціонування освітніх організацій; розвитку суб'єктів освітнього процесу; психолого-педагогічного та / або управлінського супроводу й підтримки інноваційних форм і методів роботи закладу освіти; визначати науково обґрунтовані перспективи інноваційних проектів у галузі освіти тощо.

- *компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку*: здатність здійснювати освітню (самоосвітню) діяльність з метою оновлення, вдосконалення, розвитку посадово-функціональних компетентностей; мотивувати себе та інших до професійного й особистісного зростання; розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно важливі якості особистості фахівців системи освіти (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії та ін.); ціннісні орієнтації, що спрямовані на всебічний розвиток особистості всіх суб'єктів освітнього процесу як найвищої цінності суспільства.

- *інформаційно-комунікаційна*: здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, комп'ютерну техніку, е-педагогіку, що дозволяють досягати цілей професійної діяльності та професійно-особистісного розвитку суб'єктів освітнього процесу, у тому числі: мережеві системи пошуку та обробки інформації; електронні бібліотечні ресурси та технології, мультимедійне обладнання; комп'ютерні програми статистичної обробки та візуалізації даних моніторингу, результатів експериментального дослідження та ін.

2.3. Пріоритетним у підвищенні кваліфікації є опанування не менше п'яти компетентностей загальним обсягом від чотирьох до шести кредитів ЄКТС, що підтверджено відповідними документами (сертифікатами).

Щорічне підвищення кваліфікації за накопичувальною системою здійснюється за такими моделями:

- поетапне (ступове) опанування не менше п'яти компетентностей на базі Університету або в системі неформальної післядипломної освіти «Український відкритий університет післядипломної освіти» (УВУПО) та видача документа про підвищення кваліфікації встановленого зразка;

- опанування окремих компетентностей на базі Університету та/або в системі неформальної післядипломної освіти «Український відкритий університет післядипломної освіти» (УВУПО), що підтверджується відповідними документами про підвищення кваліфікації (сертифікатами);

- донавчання дистанційно на базі Університету або в системі неформальної післядипломної освіти «Український відкритий університет післядипломної освіти» (УВУПО) за наявності сертифікатів, що підтверджують опанування окремих компетентностей в інших закладах / установах / організаціях та видача документа про підвищення кваліфікації (свідоцтва, сертифіката) встановленого зразка;

- верифікація (визнання) в Університеті результатів опанування слухачами компетентностей в інших закладах / установах / організаціях, підтверджених відповідними сертифікатами, або шляхом інформальної освіти та видача відповідного документа (свідоцтва / сертифіката про верифікацію (визнання) результатів підвищення кваліфікації).

3. Порядок організації підвищення кваліфікації

3.1. Порядок організації підвищення кваліфікації залежить від обраної слухачем моделі, зазначеної в п. 2.3.

3.2. *Поетапне (поступове) опанування не менше п'яти компетентностей на базі Університету або в системі неформальної післядипломної освіти «Український відкритий університет післядипломної освіти» (УВУПО)* здійснюється за такою процедурою.

3.2.1. Зарахування слухачів на підвищення кваліфікації здійснюється шляхом заповнення реєстраційної форми в електронному вигляді (через сайти ДЗВО «Університет менеджменту освіти», «Український відкритий університет післядипломної освіти» (УВУПО)) або письмово та розробки індивідуальної освітньої траєкторії, на основі яких видається відповідний наказ ректора Університету.

Розробка індивідуальної освітньої траєкторії слухача на основі визначення послідовності (порядку) опанування / розвитку компетентностей за короткостроковими (модульними) програмами, запропонованими відповідними структурними підрозділами (інститутами) Університету, програмами дистанційних, спеціальних, флеш-курсів тощо УВУПО і розміщеними на їх сайтах, із зазначенням термінів і форм навчання.

Короткострокова (модульна) програма спрямована на опанування / розвиток певної компетентності і містить нормативну та вибіркочову складові. Вибіркова складова зазначеної програми конструюється слухачем на основі вільного вибору змісту підвищення кваліфікації із числа запропонованих змістових модулів (тем) та/або спецкурсів щодо відповідної (обраної) компетентності.

Під час розробки індивідуальної освітньої траєкторії слухач планує виконання випускної (підсумкової) роботи за актуальною проблемою своєї професійної діяльності, що передбачає демонстрацію ним рівня розвитку компетентностей, які опановуються. Форму виконання випускної (підсумкової) роботи слухач обирає з переліку, зазначеного у Положенні про випускну (підсумкову) роботу та порядок її захисту в Університеті.

3.2.2. Реалізація індивідуальної освітньої траєкторії слухачів відбувається під час навчальних занять різних видів (згідно Положення про організацію освітнього процесу в ДЗВО «Університет менеджменту освіти») або в системі неформальної післядипломної освіти «Український відкритий університет післядипломної освіти» (УВУПО) в очному/онлайн та/або дистанційному режимі, а також самостійної роботи.

3.2.3. Результати опанування / розвитку компетентності за певним модулем або курсом визначаються на основі виконання слухачем реферату (аналітичного огляду, есе тощо) або тесту.

3.2.4. Підсумком поетапного (поступового) опанування не менше п'яти компетентностей на базі Університету або в системі неформальної післядипломної освіти «Український відкритий університет післядипломної освіти» (УВУПО) є захист слухачем випускної (підсумкової) роботи, успішні результати якого є підставою для видачі документа про підвищення кваліфікації.

3.3. Опанування окремих компетентностей на базі Університету та/або в системі неформальної післядипломної освіти «Український відкритий університет післядипломної освіти» (УВУПО), що підтверджується відповідними документами про підвищення кваліфікації (сертифікатами)

3.3.1. Зарахування слухачів на підвищення кваліфікації з опанування окремих компетентностей здійснюється шляхом заповнення реєстраційної форми в електронному вигляді (через сайти ДЗВО «Університет менеджменту освіти», «Український відкритий університет післядипломної освіти» (УВУПО)) або письмово із зазначенням короткострокової (модульної) програми або програми дистанційного, спеціального, флеш-курсу тощо, на основі чого видається відповідний наказ ректора Університету.

Короткострокова (модульна) програма спрямована на опанування / розвиток певної компетентності і містить нормативну та вибірккову складові. Вибіркова складова зазначеної програми конструюється слухачем на основі вільного вибору змісту підвищення кваліфікації із числа запропонованих змістових модулів (тем) та/або спецкурсів щодо відповідної (обраної) компетентності.

3.3.2. Результати опанування / розвитку компетентності за певною короткостроковою (модульною) програмою або програмою дистанційного, спеціального, флеш-курсу тощо визначаються на основі виконання слухачем реферату (аналітичного огляду, есе тощо) або тесту та є підставою для видачі сертифікату про підвищення кваліфікації.

3.4. Донавчання дистанційно на базі Університету або в системі неформальної післядипломної освіти «Український відкритий університет післядипломної освіти» (УВУПО) за наявності сертифікатів, що підтверджують опанування окремих компетентностей в інших закладах / установах / організаціях

3.4.1. Зарахування слухачів на донавчання здійснюється шляхом заповнення реєстраційної форми в електронному вигляді (через сайти ДЗВО «Університет менеджменту освіти», «Український відкритий університет післядипломної освіти» (УВУПО)) або письмово із зазначенням тих короткострокових (модульних) програм, які в сукупності із наданими слухачем сертифікатами забезпечують опанування не менше п'яти компетентностей.

Верифікація (визнання) наданих слухачем сертифікатів здійснюється відповідно до п. 4.2 даного Положення, після чого видається відповідний наказ ректора Університету.

3.4.2. Донавчання слухача передбачає виконання випускної (підсумкової) роботи за актуальною проблемою своєї професійної діяльності, результати якої демонструють рівень розвитку компетентностей, які опановуються слухачем. Форму виконання випускної (підсумкової) роботи

слухач обирає з переліку, зазначеного у Положенні про випуск (підсумкову) роботу та порядок її захисту в Університеті.

3.4.3. На основі успішного захисту і верифікованих сертифікатів, наданих слухачем, видається свідоцтво про підвищення кваліфікації.

3.5. *Верифікація (визнання) в Університеті результатів опанування слухачами компетентностей в інших закладах / установах / організаціях, підтверджених відповідними сертифікатами, або шляхом інформальної освіти, здійснюються відповідно до п. 4 даного Положення.*

4. Верифікації (визнання) результатів підвищення кваліфікації

4.1. Підставою для процедури верифікації (визнання) результатів підвищення кваліфікації є професійне вдосконалення / самовдосконалення фахівців у межах неформальної й інформальної освіти та відповідного звернення педагогічного / науково-педагогічного працівника або керівника закладу / установи освіти.

4.2. Верифікація (визнання) результатів у межах неформальної освіти здійснюється для педагогічних і науково-педагогічних працівників, які підвищували кваліфікацію в суб'єктів освітньої діяльності, фізичних та юридичних осіб, що не мають відповідної ліцензії або акредитованої освітньої програми.

Верифікація (визнання) результатів підвищення кваліфікації відбувається на основі поданої здобувачем або керівником закладу / установи освіти, працівником якого він є, заяви та сертифікату або сертифікатів з опанування окремих компетентностей, які розглядаються комісією з кваліфікованих фахівців закладу післядипломної освіти.

Для проведення процедури верифікації (визнання) результатів підвищення кваліфікації сертифікати мають містити таку інформацію:

тематика, термін навчання, кількість академічних годин / кредитів ЄКСТ, ліцензія закладу / установи, яка його видала.

Якщо окремі сертифікати не містять достатньої інформації, їх визнання відбувається на основі результатів практичних робіт (аналітичний огляд, есе тощо). У разі відсутності достатньої інформації за всіма поданими сертифікатами здобувач може пройти тестування, за результатами якого комісія приймає рішення про видачу свідоцтва про підвищення кваліфікації.

4.3. Верифікація (визнання) результатів опанування окремих компетентностей шляхом інформальної освіти (самоосвіти), що не підтверджені відповідними сертифікатами, відбувається на основі презентації результатів самоосвіти та тестування, за результатами яких комісія приймає рішення про видачу відповідного документа (свідоцтва / сертифіката про верифікацію (визнання) результатів підвищення кваліфікації).

4.4. У разі опанування окремих компетентностей за відповідними (рекомендованими) навчальними модулями, загальним обсягом від чотирьох до шести кредитів ЄКТС, в ДЗВО «Університет менеджменту освіти» або інших закладах післядипломної освіти, що мають ліцензії на підвищення

кваліфікації або акредитовані освітні програми, то претендентам видається відповідний документ (свідоцтво / сертифікат про верифікацію (визнання) результатів підвищення кваліфікації) без додаткових процедур і випробувань.

4.5. У разі негативного рішення комісії щодо верифікації (визнання) результатів підвищення кваліфікації на звернення педагогічного / науково-педагогічного працівника або керівника закладу / установи освіти видається відповідний документ та рекомендації щодо повторного підвищення кваліфікації у інших суб'єктів підвищення кваліфікації або донавчання на базі Університету або в УВУПО.

5. Прикінцеві положення

5.1. Це положення набирає чинності з моменту наказу ректора ДЗВО «Університет менеджменту освіти» щодо його введення в дію.

5.2. Коригування Положення здійснюється за результатами його впровадження в підвищення кваліфікації у ДЗВО «Університет менеджменту освіти», а також у разі прийняття Закону України «Про освіту дорослих», інших підзаконних і нормативних актів у сфері освіти та професійного розвитку дорослих.

Зміни та доповнення вносяться до Положення за рішенням Вченої ради ДЗВО «Університет менеджменту освіти».